

בש"פ 2983/20 - מדינת ישראל נגד פלוני

בבית המשפט העליון

בש"פ 2983/20

לפני: כבוד השופט ד' מינץ

המבקשת: מדינת ישראל

נגד

המשיב: פלוני

בקשה לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 וסעיף 10יב ו-10יג לחוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), התשל"א-1971, להארכת מעצרו של המשיב ב-90 ימים החל מיום 28.5.2020 או עד למתן פסק דין בתפ"ח 68404-11-19 בבית המשפט המחוזי מרכז-לוד

תאריך הישיבה: כ"ג באייר התש"ף (17.05.20)

בשם המבקשת: עו"ד לינור בן אוליאל

בשם המשיב: עו"ד עלא תלאווי

החלטה

לפני בקשה ראשונה להארכת מעצרו של המשיב ב-45 ימים, לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים) וסעיף 10יב ו-10יג לחוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), התשל"א-1971, החל מיום 28.5.2020 או עד למתן פסק הדין בתפ"ח 68404-11-19 בבית המשפט המחוזי

עמוד 1

הרקע לבקשה

1. ביום 28.11.2019 הוגש נגד המשיב יליד 17.12.2002 ובן דודו (להלן: נאשם 1) כתב אישום, הכולל שני אישומים. בתמצית, במסגרת האישום הראשון מואשם המשיב כי בצוותא חדא עם נאשם 1 ואחרים הם דקרו אדם (להלן: המתלונן) באמצעות סכין יפנית באחוריו ובירכו ונמלטו ממקום ביצוע העבירה. כתוצאה מכך למתלונן נגרם פצע דקירה בירכו. אירוע הדקירה התרחש לאחר שנתגלע סכסוך בין המשיב וחבריו לבין המתלונן. במסגרת האישום השני מואשם המשיב בכך שהוא ונאשם 1 קשרו קשר לשוב ולפגוע במתלונן. השניים הגיעו למסעדה בטול כרם, מקום הימצאו של המתלונן, כאשר נאשם 1 נשא עמו אקדח טעון והמשיב הגיע למקום חמוש בסכין ורימון גז. לאחר חילופי דברים, נאשם 1 שלף את האקדח אותו נשא וירה לעבר המתלונן ממרחק קצר. המתלונן ניסה להימלט מהמקום, כאשר נאשם 1 רודף אחריו וממשיך לירות לעברו. כתוצאה מהירי, נפגע בראשו ילד ששהה במסעדה אשר מת בהמשך מפצעיו. באותו זמן נופף המשיב בסכינו לעבר המתלונן וחבריו, תוך שעודד את נאשם 1 להמשיך ולירות לעברם. נאשם 1 ניסה להמשיך ולירות בחבריו של המתלונן אולם בשל מעצור בנשקו לא הצליח לירות. מיד לאחר מכן נמלטו המשיב ונאשם 1 מהזירה, תוך שהמשיב משתמש ברימון הגז שנשא, עד אשר הגיעו חזרה לתוך שטח ישראל. בגין המעשים המתוארים, מיוחסות למשיב שתי עבירות ניסיון רצח, עבירת נשיאת נשק, פגיעה בנסיבות מחמירות, איומים ועוד.
2. בד בבד עם הגשת כתב האישום, הוגשה בקשה לעצור את המשיב ונאשם 1 עד לתום ההליכים המשפטיים נגדם. ביום 11.12.2019 התקבל תסקיר שירות המבחן בעניינו של המשיב, אשר עמד על כך שלא עומדת על הפרק כל חלופת מעצר עבורו מאחר שנראה כי לא ניתן לאיין את מסוכנותו, בין היתר, נוכח המפקחים שהוצעו.
3. בהמשך, ביום 12.2.2020 ביקש בא-כוח המשיב להורות לשירות המבחן לערוך בדיקה חוזרת ביחס למפקחים שהוצעו לצורך עיבוי הפיקוח באיזוק אלקטרוני. בתסקיר המשלים שהתקבל ביום 20.2.2020 עלה כי המשיב השתלב בצורה תקינה בבית המעצר וכי הוא שולל אפשרות לחלופת מעצר מוסדית. עוד צוין בו כי מסוכנותו נמוכה. ואולם, למרות ששירות המבחן קבע כי מעצר בפיקוח אלקטרוני בשילוב עם המפקחים המוצעים יכול לאיין את מסוכנותו, הוא הותיר לשיקול דעתו של בית המשפט את אפשרות שחרורו ל"חלופה" זו לאור חומרת העבירות המיוחסות למשיב.
4. בדיון שהתקיים בבית המשפט המחוזי ביום 8.3.2020 הסכים בא-כוח המשיב לקיומן של ראיות לכאורה, ביקש לבדוק היתכנות של מעצר בפיקוח אלקטרוני, ולראשונה הסכים באופן עקרוני כי תבחן חלופת מעצר מוסדית. בית המשפט נעתר לבקשות אלו. במסגרת דו"ח ממצאי בדיקת היתכנות פיקוח אלקטרוני שהתקבל ביום 9.3.2020 נקבע כי הפיקוח האלקטרוני ישים בכפוף להתאמות טכניות. בתסקיר משלים נוסף שהתקבל ביום 18.3.2020 נמסר כי שירות המבחן התרשם לחיוב מהמפקחים המוצעים (אחיו ודודו של המשיב, ולעיתים גם אמו) אך בשל חומרת העבירות המיוחסות למשיב, שירות המבחן שב וחזר על עמדתו, לפיה יש להותיר את ההחלטה בעניין חלופת המעצר לשיקול דעתו של בית המשפט. עוד צוין כי המשיב מסרב לאפשרות של חלופת מעצר חוץ-ביתית.
5. לאחר דיון שנערך ביום 29.3.2020, במסגרתו נחקרו המפקחים המוצעים, ביום 30.3.2020 הורה בית המשפט המחוזי על מעצרו של המשיב עד לתום ההליכים. בהחלטתו עמד בית המשפט על חומרת העבירות, על

המסוכנות הנשקפת מהמשיב, על העובדה שמדובר בקטין והמשמעויות הנובעות מכך ועל סירובו להשתלב בחלופת מעצר מוסדית. עוד נקבע בהחלטה כי "החלופה" המוצעת למעצר בפיקוח אלקטרוני אינה יכולה לאיין את המסוכנות הנשקפת ממנו. ערר שהגיש המשיב על ההחלטה לעצרו עד תום ההליכים נדחה ביום 20.4.2020 (בש"פ 2407/20).

6. בכל הנוגע לקצב התקדמות ההליך העיקרי, ביום 9.12.2019 הוקרא כתב האישום אך לאור בקשת הסניגורים, דחה בית המשפט את המענה לכתב האישום ליום 13.1.2020 לשם לימוד חומר החקירה. לאחר מכן הדין נדחה שוב ליום 17.2.2020 מאחר שחומר חקירה נוסף, טכני במהותו, טרם הועבר להגנה, והדין נדחה פעם נוספת לאור בקשת הסניגורים להגיש בקשה לקבלת חומרי חקירה. ביום 20.4.2020 מסרו המשיב ונאשם 1 כפירה כללית לכתב האישום, ובאי-כוחם מסרו כי הם מתכוונים לפנות בבקשה לגילוי ראיות לפי סעיף 74 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982, וכי רק לאחר השלמת ההליכים המקדמיים יוכל למסור כפירה מפורטת. בית המשפט הורה על דחיית הדין למענה מפורט לכתב האישום ליום 18.5.2020 ונקבעו שמונה דיוני הוכחות.

טענות הצדדים

7. המבקשת טוענת כי מסוכנותו המובהקת של המשיב נלמדת מחומרת העבירות המיוחסות לו ומנסיבות ביצועו, שכאמור כתוצאה מהן נהרג ילד כבן תשע שחלף באקראי במקום. לאחר שהילד נפגע לא רק שהמשיב לא נרתע ממעשיו אלא אף המשיך לנופף בסכיניו לעבר המתלונן, וכאשר נמלט מהמקום השליך רימון גז. עוד מוסיפה המבקשת כי רק לאחרונה דחה בית משפט זה את עררו של המשיב והורה כי אין מקום לשחררו. בעניינו של המשיב קיים חשש ממשי להתחמקות מהליכי משפט ומשיבוש מהלכי משפט משום שלמשיב קרובי משפחה בטול כרם, בשטחי הרשות הפלסטינית, אשר בה מתגוררים עדי תביעה, לרבות המתלונן וחבריו. לאור האמור ומאחר שאין חלופת מעצר שיכולה לאיין את המסוכנות הנשקפת מהמשיב, יש להאריך את מעצרו ב-45 ימים. בדיון הדגישה באת-כוח המבקשת כי שירות המבחן לא המליץ על מעצר בפיקוח אלקטרוני.

8. בדיון לפני בא-כוח המשיב הכיר בכך שעד כה התיק מתנהל כסדרו ולא נגרמו עיכובים חריגים. יחד עם זאת, לאור יומן בית המשפט העמוס ברור כבר בשלב זה כי המשיבה תידרש להגיש עוד מספר בקשות הארכת מעצר עד למתן פסק דין בתיק. עוד הוסיף כי מרבית העדים בתיק, 23 במספר, הם תושבי הרשות הפלסטינית, דבר העשוי להאריך אף יותר את קצב התקדמות ההליך בשל הקושי להביאם למתן עדות בישראל, ובשל הצורך בתרגום עדויותיהם. בא-כוח המשיב הדגיש כי שירות המבחן קבע כי יש בחלופת המעצר בפיקוח אלקטרוני כדי לאיין את המסוכנות הנשקפת מהמשיב, וכי לשיטתו מעצר בבית בפיקוח אלקטרוני יאיין את המסוכנות באופן טוב יותר מחלופה מוסדית. לבסוף טען כי מאחר שהמשיב הוא קטין, בהתאם לפסיקה יש להעדיף את מעצרו בבית בפיקוח אלקטרוני על פני מעצרו מאחורי סורג ובריח.

דיון והכרעה

9. דין הבקשה להארכת מעצרו של המשיב להתקבל. כידוע, במסגרת הליך להארכת מעצר לפי סעיף 62 לחוק המעצרים, נדרש בית המשפט לערוך איזון בין הפגיעה בזכות הנאשם לחירות, נוכח חזקת החפות העומדת לו, לבין האינטרס הציבורי של שלום הציבור ובטחונו (ראו למשל: בש"פ 8524/17 מדינת ישראל נ' פוגל, פסקה 24 (3.1.2018)). במסגרת זו, על בית המשפט ליתן את דעתו למגוון שיקולים, ביניהם מידת המסוכנות הנשקפת מהנאשם; חומרת העבירה המיוחסת לו, בשים לב לאופייה ולנסיבות ביצועה; עוצמת החשש מפני שיבוש הליכי משפט מצדו; חלופ

11 הזמן מאז מעצרו של הנאשם; קצב התקדמותו של ההליך העיקרי (בש"פ 1280/19 מדינת ישראל נ' בדראן, פסקה 11 (27.2.2019); בש"פ 3319/18 מדינת ישראל נ' אמארה, פסקה 7 (29.11.2018)).

10. בענייננו, העבירות המיוחסות למשיב הן חמורות ביותר, והן אף הביאו לכך שילד כבן 9 הלך לעולמו. מכתב האיטום אנו למדים על הקלות הבלתי נסבלת בה פעל המשיב ועל כך שלא רק שלא נרתע מפני האלימות הקשה לה היה שותף ובה לקח חלק, אלא גם עודד את השותפים לאירוע להמשיך ולנקוט בה. עבירת הניסיון לרצח, בה הואשם המשיב, היא אחת מאותן עבירות בהן רק במקרים נדירים ביותר ויוצאי דופן, ניתן יהיה להסתפק בחלופת מעצר (ראו למשל: בש"פ 1120/20 פרידריך נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (23.2.2020); והשוו: בש"פ 2646/97 עודה נ' מדינת ישראל, פ"ד נא(1) 526, 527-528 (1997)).

11. אכן, אין דין קטין כדין בגיר, וחוק המעצרים מונה קטינות נאשם כ"טעם מיוחד" העשוי להצדיק מעצר בתנאי פיקוח אלקטרוני, חלף החזקת העצור במעצר מאחורי סורג ובריח, גם בעבירות אשר מתקיימת לגביהן חזקת מסוכנות (סעיף 22ב(ב) לחוק המעצרים). אולם, כפי שצוין לא פעם בפסיקה, קטינות אינה מקנה חסינות, "במובן זה שהחוק אינו אוסר על מעצרו של קטין עד תום ההליכים נגדו, במקרה שאין בחלופת המעצר המוצעת כדי לאיין את תכליות המעצר...". (בש"פ 6185/19 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 32 (2.10.2019); בש"פ 4124/19 מדינת ישראל נ' פלוני (18.6.2019)). בענייננו, המעשים המיוחסים למשיב מדברים בעד עצמם ולזאת יש לצרף את העובדה ששירות המבחן לא בא בסופו של יום בהמלצה על מעצרו בפיקוח אלקטרוני. עוד אציין כי העובדה שהמשיב מתעקש על מעצר בביתו בתנאי פיקוח אלקטרוני, ואינו מוכן לחלופה מוסדית אין בה כדי לסייע לו. פשיטא, כי שחרור לחלופת מעצר אינו "תכנית כבקשתך" (ראו גם, בעניינו של המשיב: בש"פ 2407/20 פסקה 5). בסופו של יום, הכף בעת הזו נוטה במובהק לעבר הארכת מעצרו של המשיב.

12. באשר לטענת בא-כוח המשיב כי בשל יומנו העמוס של בית המשפט ההליך צפוי להתעכב ועל כן צפויות הארכות מעצר נוספות, כפי ששנו חכמינו, לאחר החורבן ניטלה הנבואה מהנביאים (בבלי, בבא בתרא י"ב ב). לעת הזאת אפוא, אין לדעת מה ילד יום וכיצד יתנהל ההליך בהמשך והשערות לגבי הקצב הצפוי, מלומדות ככל שיהיו, אין בהן כדי לשנות מן התוצאה האמורה.

13. אני מורה אפוא על הארכת מעצרו של המשיב ב-45 ימים החל מיום 28.5.2020 או עד למתן פסק הדין בתפ"ח 68404-11-19 בבית המשפט המחוזי מרכז-לוד, לפי המוקדם.

ניתנה היום, כ"ד באייר התש"ף (18.5.2020).

שׁוֹפֵט